

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра Фінансового менеджменту та фондового ринку
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

_____ (підпис)

“ ___ ” _____ 201__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
фінансовий і страховий менеджмент
(назва магістерської програми)

на тему: «**ФІНАНСОВЕ МОДЕЛЮВАННЯ В СИСТЕМІ ФІНАНСОВОГО КОНСАЛТИНГУ**»
(назва теми)

Виконавець:

студент фінансово-економічного факультету
Білоус Костянтин Ігорович _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

Д.е.н., доцент
(науковий ступінь, вчене звання)
Гончаренко Олена Миколаївна _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ЗМІСТ

	стор.
ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОГО КОНСАЛТИНГУ.....	5
1.1. Фінансовий консалтинг: сутність та організація управлінського консультування.....	5
1.2. Формування системи фінансового консалтингу.....	14
1.3. Фінансове моделювання як інструмент фінансового консалтингу..	18
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОГО МОДЕЛЮВАННЯ НА ПРИКЛАДІ АГРАРНОЇ КОМПАНІЇ.....	22
2.1. Макроекономічне прогнозування показників сільськогосподарської галузі.....	22
2.2. Стратегічне фінансове моделювання на прикладі аграрної компанії.....	25
2.3. Аналіз сценаріїв розвитку аграрної компанії.....	42
2.4. Оцінка чутливості фінансової моделі.....	46
РОЗДІЛ 3. ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОГО КОНСАЛТИНГУ НА ОСНОВІ ФІНАНСОВОГО МОДЕЛЮВАННЯ НА ПРИКЛАДІ АГРАРНОЇ КОМПАНІЇ.....	48
3.1. Шляхи оптимізації фінансової діяльності аграрної компанії.....	48
3.2. Розробка системи фінансового консалтингу для аграрної компанії.....	50
ВИСНОВКИ.....	58
Список використаних джерел.....	63
Додатки	70

ВСТУП

Дослідження фінансового моделювання компанії має особливу актуальність через нескінченні процеси ускладнення економічних відносин між суб'єктами господарювання та зростанням ризиковості ведення підприємницької діяльності у теперішньому часі й майбутньому. Саме своєчасне прийняття зважених управлінських рішень у розрізі фінансової консалтингу є основою для успішного функціонування компанії та її стабільного розвитку.

Ринок фінансових та корпоративних послуг розширився, що дає змогу керівникам бізнеса долучати фахівців незалежного консалтингу для вирішення як операційних, та і стратегічних задач. Однією із популярних послуг став саме фінансовий консалтинг, який передбачає побудову фінансової моделі бізнесу.

Таким чином, метою роботи є побудова фінансової моделі та визначення факторів впливу на управління фінансовою діяльністю компанії з наданням відповідних рекомендацій щодо його удосконалення.

Головними завданнями роботи є наступні:

- визначити сутність та принципи організації фінансової консалтингу;
- розглянути фінансове моделювання як інструмент фінансового консалтингу;
- проаналізувати основи побудови фінансової моделі;
- провести аналіз чутливості фінансової моделі;
- визначити фінансові ризики та надати рекомендації до них;
- проаналізувати шляхи оптимізації фінансової діяльності аграрної компанії;
- розробити систему фінансового консалтингу.

Об'єктом дослідження є процес управління фінансовою діяльністю аграрної компанії.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти, пов'язані з фінансовим консалтингом та фінансовим моделюванням.

Основні методи, що були застосовані у кваліфікаційній роботі магістра, це метод порівняння, аналітичний метод, методи прогнозування і моделювання, методи аналізу та синтезу.

У процесі аналізу широко застосовуються як традиційні методи економічної статистики (групування, визначення відносних величин, графічні та елементарні методи обробки рядів динаміки), так і математико-статистичні методи.

Інформативною базою дослідження стали закони України стосовно реалізації підприємницької справи та управління фінансовою діяльністю підприємства, а саме Господарський [3] та Цивільний [28] кодекси України.

Сутність фінансового консалтингу в Україні та за її межами досліджували Любохинець Л. С. [1], Краснейчук А. О. [2], Гончарова М. Л. [4], Лукашевич О.А. [5], Жуковська А. [6], Черленяк І. І. [7], Євтушенко Н. О. [8], Верба В.А. [9], Каламбет С. В. [15], Ситник Г. [17], Журавльова Т. О. [18], Жукевич С. М. [19], Л. Є. Довгань [24].

Практичне застосування фінансового консалтингу на підприємстві розглядали Івата В. В. [12], Бортнікова М. Г. [13], Башлай С. В. [16], Кізима Т. О. [20], Кізима Т. [21], Тур О. [22], Ніфатова О. М. [23].

Фінансове моделювання, як частину фінансового планування в системі фінансового консалтингу в цілому та різних галузях досліджували Ястребова О. В. [25], Панасюк М. А. [26], Теличко Р. К. [27], Підгайна Х. О. [29], Островський І. А. [30], Дем'янчук К. М. [31], Сіренко Н. М. [32], Хома І. Б. [33], Слободенюк А. В. [35], Багацька К.В. [36, 37], Федішин М. П. [46], Киркач С. М. [47], Школьник, І.О. [48], Подольська В.О. [50], Іванченко І. С. [55], Гайдаєнко О. [57], Павлова Ю. О. [58], Панасюк М. А. [59].

Особливості фінансового консалтингу, планування та моделювання розглядали Давіденко Н. [34], Лупенка Ю.О. [49], Адаменко А. П. [51], Басюркіна Н.Й. [52], Дем'яненко М.Я. [53], Макаренко П.М. [54].

Були використані прогнози ОЕСР [60], МВФ [61], Департаменту сільського господарства США [62], Business Monitor [63] та Deutsche Bank [64].

ВИСНОВКИ

Фінансовий консалтинг – це комплекс послуг, спрямований на оцінку, прогнозування та оптимізацію бізнесу з урахуванням досвіду роботи в реалізації і модернізації виробничих процесів. Рекомендації фахівців розробляються з урахуванням специфіки діяльності підприємства та враховується рівень конкуренції.

Послуги фінансового консалтингу дозволяють за підтримки кваліфікованих фахівців забезпечити підприємству фінансову стійкість та підвищити фінансові показники ефективності ведення бізнесу. Залежно від завдань підприємства і бажання власників бізнесу вибирається вид послуг фінансового консалтингу, які включають починаючи від консультацій з бухгалтерського обліку та закінчуючи побудовою масштабної стратегії з розвитку підприємства.

Фінансово-економічний консалтинг відображає всі процеси, які сьогодні відбуваються на підприємстві. За допомогою спеціальної контрольної функції аналізують процес виконання і ефективність розроблених заходів, забезпечують контроль виконання найважливіших фінансових завдань, визначають їх результативність. Основне завдання системи фінансового консалтингу полягає в тому, щоб не тільки виявити всі неефективні дії, але і визначити можливості і резерви, попередити ймовірні втрати, невиробничі витрати і звести їх до мінімуму. При цьому напрацьовується основа ведення будь-якого успішного бізнесу – достатній обсяг фінансових ресурсів.

Метою створення й використання фінансових моделей є допомога, яку такі моделі можуть надати керівництву підприємства в процесі ухвалення рішення. У цьому контексті фінансова модель (financial model) — функціональна галузь загальної моделі стратегічного планування. Це математична модель, яка описує взаємозв'язки між фінансовими змінними підприємства. Таким чином, фінансову модель можна визначити як «спрощене математичне відображення реальної фінансової сторони діяльності підприємства». Таке визначення означає, що

фінансова модель являє собою спробу показати комплексний характер фінансово-господарської ситуації у формі спрощених (порівняно з дійсністю) математичних рівнянь. Вона є основним інструментальним засобом для планування і складання бюджету. Також її використовують для аналізу ризику і експериментів «а що буде, якщо...».

Альтернативний сценарій показує, що компанія буде гірше працювати, через нижчий показник EBITDA та чистий прибуток. Сума чистого збільшення грошових коштів та їх еквівалентів зменшиться на 786 тис. дол. США порівняно з базовим сценарієм. Проте, без об'єкта біогазу, Компанія залишається фінансово життєздатною та надійною. Була перевірена здатність Компанії обслуговувати свій борг у несприятливій обставині шляхом аналізу оптимального рівня боргової спроможності.

Результати тестування:

- Аналіз чутливості показує, що відхилення від рентабельності EBITDA на 2-4% обумовлено 20-відсотковою зміною ціни без змін обмінного курсу та 7-8 відсоткового відхилення маржі EBITDA через 20-відсоткове відхилення ціни та зміни курсу обміну;
- Зміна процентної ставки на один процентний пункт безпосередньо змінює суму чистого збільшення грошових коштів та їх еквівалентів на один відсоток;
- Якщо урожай врожаю зменшується на 20%, тоді сума чистих грошових коштів, отриманих від / (використої в) операційної діяльності, зменшиться на 43%;
- якщо земля під урожай зменшується на 20%, то сума чистих грошових коштів, отриманих від / (використої в) операційної діяльності, зменшиться на 16%;
- Якщо структура переробки цукрового буря збільшується на 0,8 п.п., сума чистої грошової маси, отриманої від / (використої в) операційної діяльності, збільшиться на 16%.

- Якщо урожай врожаю зменшиться на 20%, сума чистої грошової маси, отриманої від / (використаної в) операційної діяльності, зменшиться на 43%. Зміна земель під урожай практично має прямий ефект. А якщо обробка цукрових буряків зменшиться на 0,8 в.п., то сума чистої грошової маси, отриманої від / (використаної в) операційної діяльності, зменшиться на 16%.

Валова маржа прибутку зменшилась в 2017 році на 51% внаслідок зменшення надходжень. Чистий прибуток у 2017 році був значно нижчим, ніж у попередні роки (знизився на 70%) через нижчі доходи та вищі операційні витрати. У 2016 році чистий операційний грошовий потік Компанії збільшився на 183% завдяки збільшенню продажів Компанії та сприятливих ринкових умов.

У той же час чистий операційний грошовий потік у 2017 році зменшився на 39%. Це було викликано зниженням врожаю і, як наслідок, нижчими доходами від продажів.

Рух грошових коштів від інвестиційної діяльності – це елемент звіту про рух грошових коштів, який відображає сукупну зміну грошової позиції компанії внаслідок інвестиційного прибутку або збитків та змін, що виникають унаслідок суми, витраченої на інвестиції у основні засоби, такі як основні засоби та обладнання.

Протягом останніх 3 років Компанія активно інвестує в модернізацію складів, сільськогосподарської техніки та цукрового заводу.

Через стратегію розширення Компанії покупки PP & E зростатимуть і в наступні роки. У 2017 році рух грошових коштів від інвестиційної діяльності збільшився на 35% у порівнянні з 2016 роком.

У 2017 році Компанія отримала 18 млн. дол. США нових кредитів від банків. У той же час компанія погасила 13 млн. дол. США банківських кредитів.

У результаті цих операцій збільшилася заборгованість на 5 млн. дол. США, тому компанія збільшує борг. Загальна зміна руху грошових потоків від фінансової діяльності в 2017 році була на 45% вище, ніж у 2016 році.

Нові інвестиції диверсифікують бізнес компанії. Компанія має свої можливості для забезпечення сировинної бази нового виробництва. Зокрема, жом (побічний продукт із переробки цукру) буде використовуватися як сировина, яка не має стійкого попиту серед клієнтів через зменшення виробництва тваринництва в Кіровоградській області. Поряд з цим, целюлоза має високу енергоефективність і може служити джерелом сировини для біогазового заводу. Компанія також планує використовувати до 5% сільськогосподарських угідь для вирощування кукурудзи в силосі, що також буде служити джерелом сировини для заводу.

Проте інвестиція має ризик, пов'язаний із затримкою введення об'єкта в експлуатацію та досягнення його проектної потужності. Поточний тариф на електроенергію за «зеленим тарифом» діє до кінця 2020 року, з 2021 року тариф буде значно скорочений. Отже, важливо, щоб Компанія досягнула проектної продуктивності в зазначений період.

Компанія планує досягти довгострокових цілей за допомогою програми корпоративного розвитку та бізнес-стратегії, які систематично та послідовно реалізуються за рахунок реалізації інвестиційної програми та операційної діяльності.

Всі фактичні та заплановані інвестиції відповідають цілям, які Компанія має намір досягти.

Розвиток сховищ сумісний з метою забезпечити власну виробничу потужність для зберігання та поліпшення урожаю. Як наслідок, компанія має власну інфраструктуру та зменшує операційні ризики втрат урожаю.

Інвестування в модернізацію цукрових заводів сумісно з метою підвищення ефективності переробки цукрових буряків та забезпечення конкурентних переваг з точки зору якості готового продукту. Як наслідок, Компанія має можливість збільшити частку ринку та продавати цукор на внутрішньому та експортному ринках.

Розширення земельного банку як основного операційного активу сумісно з метою розширення бізнесу та спрямоване на захист ринкової позиції.

Капітальні витрати на сільськогосподарську техніку та транспорт сумісні з метою зменшення залежності від зовнішніх послуг шляхом оновлення та підтримки аграрного парку на прийнятному рівні амортизації.

Інвестиції в нові об'єкти (біогаз) сумісні з метою вдосконалення існуючих виробничих потужностей, диверсифікації бізнесу, поліпшення грошових потоків.

Рекомендації щодо покращення підприємства, які були сформовані в ході фінансового моделювання та подальшого аналізу:

- Оптимальні сівозміни.
- Забезпечення диверсифікації природних ризиків та використання власного зернозберігання на повну потужність.
- Правильні сівозміни зменшують ризик втрати врожаю від хвороб або під час збору врожаю та рослинних шкідників.
- Використання сучасних технологій сільського господарства та захисту рослин.
- Усі технології захисту рослин повинні відповідати вимогам захисту навколишнього середовища.
- Інвестиції у власний транспорт для збирання цукрових буряків.
- Використання сучасної техніки.
- Інвестування в високотехнологічне обладнання для обробки.
- Періодичний аналіз світових цін та дослідження нових тенденцій ринку.
- Диверсифікація продуктів і ринків.
- Інвестиції в власний спосіб зберігання врожаю для продажу в сприятливих ринкових умовах
- Довгострокові та короткострокові аналізи та прогнози. Диверсифікація позик та кредиторів.

Дотримання вищезазначених рекомендацій забезпечить сталий розвиток аграрної компанії та її захист від внутрішніх та зовнішніх ризиків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Любохинець Л. С. Роль міжнародного консалтингу в розвитку національного ринку консалтингових послуг / Л. С. Любохинець, А. А. Дашевська // Науковий вісник Мукачівського державного університету. – 2017. – № 13. – С. 234–239.
2. Краснейчук А. О. Використання консалтингу в діяльності державних органів / А. О. Краснейчук // Вісник НАДУ при Президентіві України. – 2016. – № 1. – С. 14–19.
3. Господарський кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України, затверджений Верховною Радою України від 16.01.2003 № 436-IV. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
4. Гончарова М. Л. Основні тенденції розвитку менеджмент-консалтингу в США / М. Л. Гончарова, Р. Бондаренко // Сполучені Штати Америки у сучасному світі: політика, економіка, право, суспільство : зб. матеріалів II міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 15.05.2015). Ч. 2 / упоряд. Калитчак Р. Г., Зазуляк З. М. – Львів : Центр американських студій ФМВ ЛНУ ім. І. Франка, 2015. – С. 296–303.
5. Консалтинг. Методичні вказівки до вивчення дисципліни для бакалаврів напряму 6.020105 "Документознавство та інформаційна діяльність" / Укладач Лукашевич О.А.: КНТУ, 2014. – 28 с.
6. Жуковська А. Перспективи розвитку ринку кадрового консультування в Україні / А. Жуковська // Галиц. екон. вісн. – 2009. – № 1. – С. 51–56.
7. Черленяк І. І. Виклики та бар'єри розвитку національного консалтингово бізнесу / І. І. Черленяк, І.В. Довба, В. Ю. Клев'яник // Науковий вісник Мукачівського державного університету. – 2017. – № 2 (8). – С. 57–67.
8. Євтушенко Н. О. Компаративний аналіз поняття «консалтингова взаємодія» [Електронний ресурс] / Н. О. Євтушенко // «Економіка.

- Менеджмент. Бізнес». – 2017. – № 1 (19). – Режим доступу: <http://journals.dut.edu.ua/index.php/emb/article/viewFile/1451/1384>
9. Верба В.А. Управлінське консультування: концепція, організація, розвиток: [монографія] / В.А. Верба. – К.: КНЕУ, 2011. – 327 с.
 10. European Business Association [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eba.com.ua>
 11. Филипець З. Б. Консалтингові послуги у системі економічної безпеки держави / З. Б. Филипець // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. – 2014. – № 1. – С. 270–277.
 12. Івата В. В. Роль фінансового планування в системі сучасного управління підприємств машинобудування / В. В. Івата // Національний технічний університет України «КПІ». – 2009. – с. 4.
 13. Бортнікова М. Г. Аналізування стану реалізації консалтингових проєктів на вітчизняному та світовому ринках / М. Г. Бортнікова // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. – 2017. – № 18. – С. 28–32.
 14. Гриньова В.М. Фінанси підприємств : [навч. посіб.] / В.М. Гриньова. – К. : Знання-Прес, 2013, с. 245
 15. Каламбет С. В. Сутність ефективного фінансового планування на підприємстві / С. В. Каламбет, Г. В. Остимчук // Економіка та держава. – 2015. – № 9. – С. 84–87.
 16. Башлай С. В. Антикризові інструменти ризик менеджменту в банківській групі / С. В. Башлай // ДВНЗ «Українська академія банківської справи Національного банку України». – 2014. – с. 20.
 17. Ситник Г. Фінансове планування у ціннісно-орієнтованому управлінні / Г. Ситник // Вісник КНТЕУ. – 2012. – № 6. – С. 57–72.
 18. Журавльова Т. О. Перспективи розвитку фінансового консультування в Україні / Т. О. Журавльова, О. І. Баюра // Фінансові аспекти розвитку держави, регіонів і суб'єктів господарювання: сучасний стан та перспективи. – 2010. – С. 124–126.

19. Жукевич С. М. Фінансове консультування населення: теоретико-організаційні аспекти діяльності / С. М. Жукевич, Н. І. Карпишин // Економічний аналіз. – 2017. – Том 27. – № 2. – С. 91–97.
20. Кізіма Т. О. Незалежне фінансове консультування фізичних осіб: зарубіжний досвід та перспективи розвитку в Україні / Т. О. Кізіма / Методологічні проблеми фінансової теорії і практики в умовах проведення системних реформ: Загальноунівер. наук. конф. проф..викл. складу, 10 квіт. 2013 р., м. Тернопіль. – Тернопіль: Вектор, 2013. – С. 49–52.
21. Кізіма Т. Незалежне фінансове консультування фізичних осіб: зарубіжний досвід та перспективи розвитку в Україні / Т. Кізіма, В. Куцяк // Світ фінансів. – 2015. – № 3. – С. 62–70.
22. Тур О. Істотні умови договору про надання консультаційних послуг / О. Тур // Цивілістика, господарське право та процес. – 2015. – № 5 (3). – С. 91–95.
23. Ніфатова О. М. Консалтингові послуги в механізмі забезпечення економічної безпеки бізнесу / О. М. Ніфатова, І. Карпенко // Київський національний університет технологій та дизайну – 2017. – С. 60–66.
24. Навчальний посібник до вивчення дисципліни «Управлінський консалтинг» для студентів спеціальності 073 «Менеджмент і бізнесадміністрування» освітньо-кваліфікаційного ступеню магістр / Уклад. : Л. Є. Довгань, І. П. Малик, Н. В. Семенченко, І. М. Крейдич. – К. : НТУУ «КПІ», 2017. – 198 с.
25. Ястребова О. В. Методика фінансового планування та прогнозування на підприємстві / О. В. Ястребова // Інвестиції: практика та досвід. – 2012. – № 1. – С. 75–78.
26. Панасюк М. А. Фінансове планування діяльності сучасного підприємства / М. А. Панасюк, О. О. Бойко // Науковий вісник Мукачівського державного університету. – 2016. – № 2. – С. 318–322.

27. Теличко Р. К. Фінансове планування на малих та середніх підприємствах / Р. К. Теличко // Фінанси України. – 2013. – № 8. – С. 14–16.
28. Цивільний кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України, затверджений Верховною Радою України від 16.01.2003 № 435-IV. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
29. Підгайна Х. О. Фінансове планування банківських установ як передумова втілення фінансової стратегії розвитку ринку кредитних ресурсів України / Х. О. Підгайна // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2014. – № 9-1 (2). – С. 169–172.
30. Островський І. А. Проблеми фінансового моделювання публічно-приватного партнерства в житлово-комунальному господарстві / І. А. Островський, Б. Ю. Юхнов, О. Л. Яшинов // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. – 2015. – № 4. – С. 258–533.
31. Дем'янчук К. М. Удосконалення управління грошовими потоками підприємства / К. М. Дем'янчук // Житомирський державний технологічний університет. – 2017. – с. 2.
32. Сіренко Н. М. Фінансове планування – складова сталого розвитку підприємства / Н. М. Сіренко, А. В. Бурковська, А. О. Бузнік // Миколаївський державний аграрний університет. – 2015. – С. 214–217.
33. Хома І. Б. Фінансове моделювання управління грошовими потоками в економіці України на прикладі ПАТ «Львівхім» / І. Б. Хома, О. І. Кріп // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – Вип. 21.10 – С. 335–343.
34. Давіденко Н. Удосконалення фінансового менеджменту аграрних підприємств / Н. Давіденко // 2013. – с. 11.
35. Слободенюк А. В. Управління процесом стратегічного фінансового планування на підприємстві / А. В. Слободенюк, Ю. В. Малаховський // Наукова конференція студентів і магістрантів. – Кіровоградський національний технічний університет. – 2016. – С. 161–163.

36. Багацька К.В. Перспективи застосування індикативного фінансового планування на підприємствах / К.В. Багацька.// Наукові праці НУХТ. – 2011. – № 41. – С.188–193.
37. Багацька К.В. Фінансове планування як складова фінансового механізму підприємства / К.В. Багацька.// Наукові праці НУХТ. – 2014. – с. 21.
38. Шкутова О. Фінансове планування та його роль на підприємстві / О. Шкутова // II Всеукраїнська студентська науково – технічна конференція «Природничі та гуманітарні науки: актуальні питання». – 2009. – С. 247.
39. Львіцина С. А. Фінансове планування на будівельному підприємстві / С. А. Львіцина // Ефективна економіка. – 2010. – № 10. – с. 8.
40. Семенов Г. А. Фінансове планування і управління на підприємствах. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 432 с.
41. Коковіхіна О. О. Фінансове моделювання як метод фінансового контролінгу на підприємствах залізничного транспорту / О. О. Коковіхіна, А. В. Семенюта // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2012. – № 37. – С. 197–201.
42. Плюта Ю. С. Фінансове планування на підприємстві та напрями його вдосконалення / Ю. С. Плюта, О. В. Батрак, І. О. Тарасенко // Формування ринкових відносин в Україні. – 2014. – № 7 (158). – С. 56–58.
43. Кравченко О. В. Фінансове планування в банках / О. В. Кравченко // Вісник Хмельницького національного університету. – 2008. – № 6 Т. 3 (124). – С. 56–59.
44. Телишевська Л. І. Фінансове планування як передумова фінансової стабільності підприємства / Л. І. Телишевська, Н. П. Андрущенко, С. С. Сергеев // Механізм регулювання економіки. – 2013. – № 2. – С. 71–79.

45. Білоусова О.С. Фінансове планування підприємств в управлінні процесами збалансування фінансів реального сектора / О. С. Білоусова // Маркетинг та менеджмент інновацій. – 2011. – № 3. – С. 45–54.
46. Федішин М. П. Роль фінансового моделювання грошових потоків у контексті оптимізації функції планування на підприємстві / М. П. Федішин // Буковинський державний фінансово-економічний університет. – 2012. – с. 12.
47. Киркач С. М. Фінансовий план як інструмент фінансового планування діяльності банку / С. М. Киркач // Проблеми економік. – 2014. – № 2. – С. 302–308.
48. Школьник, І.О. Удосконалення організації фінансового планування в банках / І.О. Школьник, Б.І. Сюркало // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: зб. наук. праць.- Суми: УАБС НБУ, 2007.- Вип. 22.- С. 353-359.
49. Стратегічні напрями розвитку сільського господарства України на період до 2020 року / за ред. Ю.О. Лупенка, В.Я. Месель-Веселяка. – К.: ННЦ «ІАЕ», 2012. – 182 с.
50. Подольська В.О. Фінансовий аналіз: [навч. посіб.] / В.О. Подольська, О.В. Ярош. – К.: ЦНЛ, 2007. – 488 с.
51. Адаменко А. П. Впровадження збалансованої системи показників у діяльність сільськогосподарських підприємств / А. П. Адаменко. – Суми: Довкілля, 2013. – 27 с.
52. Басюркіна Н.Й. Аналіз моделей продовольчої безпеки країни / Н.Й. Басюркіна // Інноваційна економіка. – 2012 . - № 2 (28). – С. 281-284.
53. Дем'яненко М.Я. Фінансові ресурси сільськогосподарських підприємств України : теорія і практика [Текст] : монографія / М. Я. Дем'яненко, О. І. Зуєва. - К. : ІАЕ, 2010. - 188 с.
54. Макаренко П.М. Формування інвестиційної стратегії розвитку сільськогосподарських підприємств / П.М. Макаренко // Вісник СНАУ: Серія Фінанси і кредит. – 2013. – №1. – С.83-88.

55. Фінансове планування та прогнозування в підприємствах і фінансових установах : навч. посіб. / Т. О. Ставерська, І. С. Андрющенко. – Харків: Видавець Іванченко І. С., 2013. – 146 с.
56. Загальнодоступна інформаційна база даних Державної комісії з цінних паперів і фондового ринку. [Електронний ресурс]. – режим доступу <http://www.smida.gov.ua/>
57. Гайдаєнко О. Фінансове моделювання управління грошовими потоками на прикладі ПАТ «Одеський машинобудівний завод» / О. Гайдаєнко, В. Бондар // Облік. Економіка. Менеджмент: наукові нотатки: Міжнародний збірник наукових праць.. – 2017. – №2 (14). – с. 9.
58. Павлова Ю. О. Сутнісна характеристика фінансового планування на підприємстві // Економічна наука. К.: (Україна). – 2015. – С. 22–24.
59. Панасюк М. А. Фінансове планування діяльності сучасного підприємства // Вісник Мукачівського державного університету. К.: (Україна). – 2016. – С. 318–322.
60. Організація економічного співробітництва та розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.oecd.org/
61. Міжнародний валютний фонд [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.imf.org>
62. Департаменту сільського господарства США [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.usda.gov/>
63. Business Monitor [Електронний ресурс]. – <https://bmo.bmiresearch.com>
64. Deutsche Bank [Електронний ресурс]. – <https://www.db.com>